

Delavnica Kazalci Podnebno ogledalo
Stavbe

Kazalci PO za stavbe - trenutno stanje in možnosti za njihovo uporabo

Barbara Petelin Visočnik, IJS-CEU

Ljubljana, 10. 10. 2023

**KAZALCI
PODNEBNO
OGLEDALO**

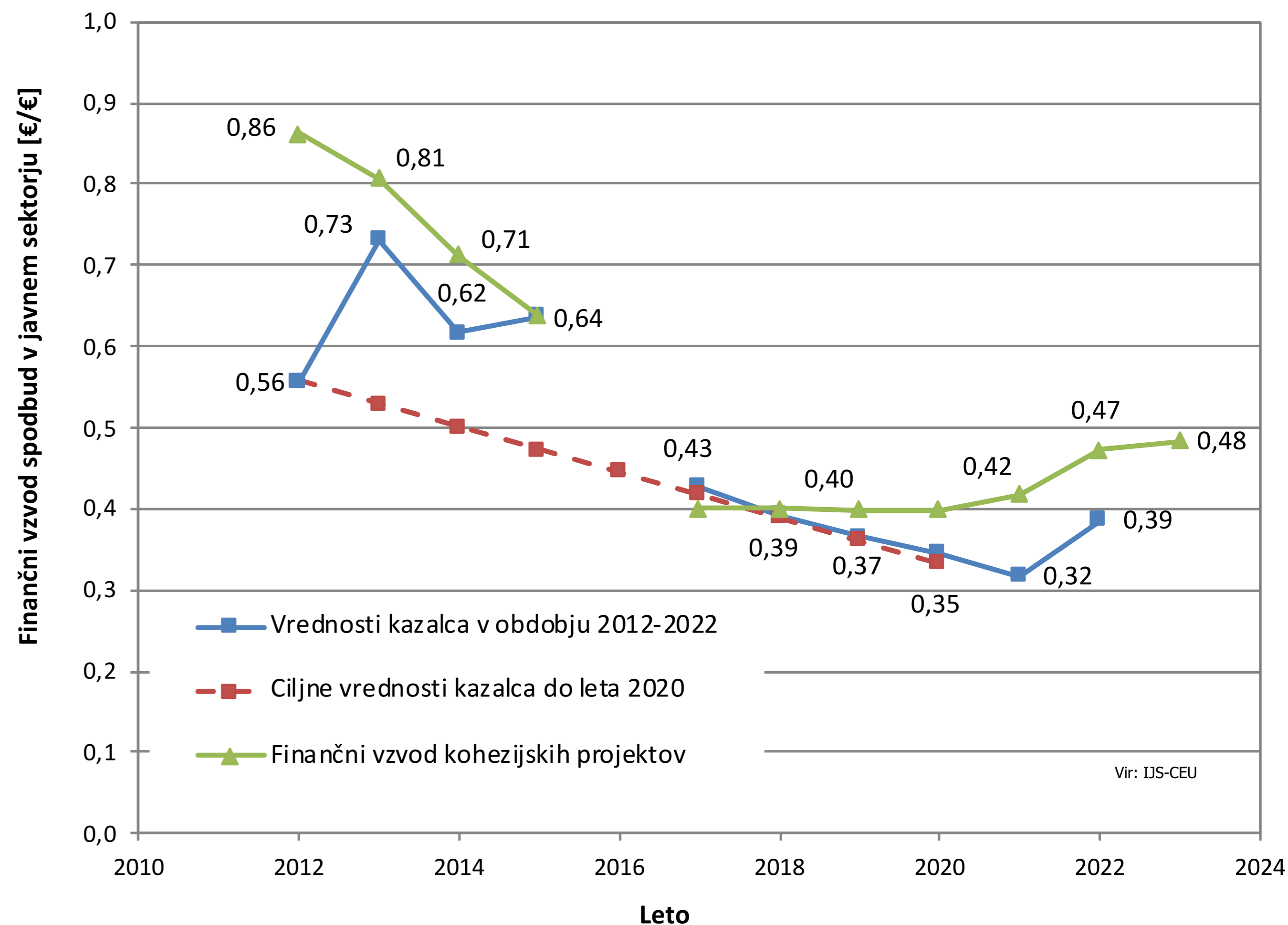
Glavni kazalci na področju stavb

Oznaka	Obstoječi kazalci	Kazalci do leta 2030
[PO06]	Finančni vzvod spodbud v javnem sektorju	Finančni vzvod spodbud za energetska prenovo v javnem sektorju
[PO07]	Zmanjšanje izpustov CO ₂ z ukrepi v javnem sektorju	Zmanjšanje izpustov CO ₂ in rabe končne energije z ukrepi v javnem sektorju
[PO08]	Površina energetska saniranih stavb v javnem sektorju	Površina energetska saniranih stavb v javnem sektorju
[PO09]	Intenzivnost CO ₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju	Opuščen; za storitve naj bi bila emisijska produktivnost vključena v kazalec emisijske produktivnosti PO22
[PO10]	Izboljšanje energetske učinkovitosti v stanovanjskem sektorju	Zmanjšanje izpustov CO ₂ in rabe končne energije z ukrepi v stanovanjskem sektorju
[PO11]	Specifični izpusti CO ₂ v stanovanjskem sektorju	Opuščen; možen izračun ob pripravi politik
[PO12]	Delež OVE v rabi goriv v široki rabi	Raba energije, izpusti CO ₂ in delež OVE v stavbah

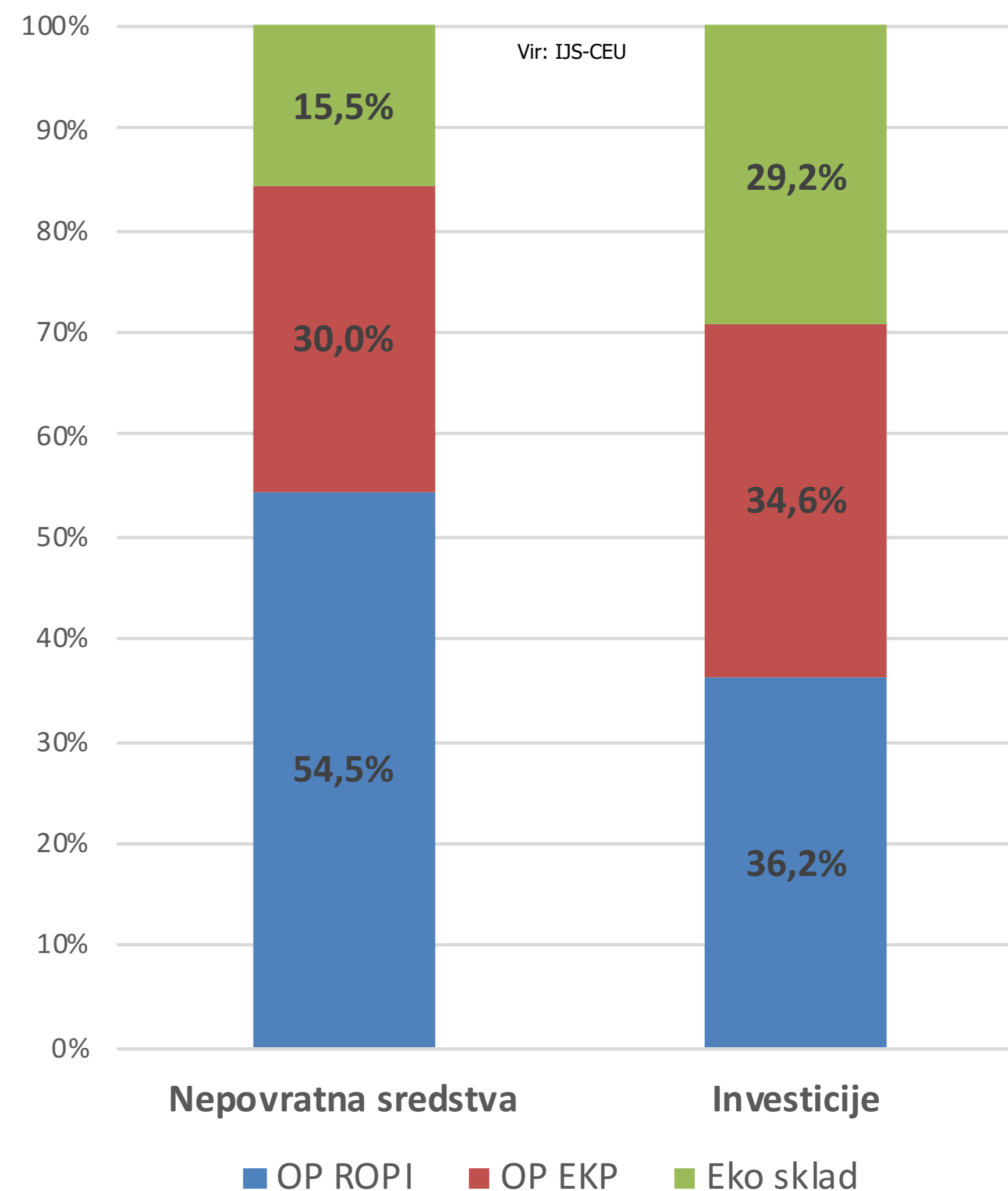
[PO06] Finančni vzvod spodbud za energetska prenovo v javnem sektorju (1)

- Razmerje med **vrednostjo nepovratnih sredstev** za ukrepe in **vrednostjo naložb**, ki so jih ta nepovratna sredstva spodbudila
- Odraža **energetska prenovo javnih stavb s kohezijskimi sredstvi** (in ukrepe, ki jih **spodbuja Eko sklad**)
- Ob nižjem finančnem vzvodu se lahko **z enakim zneskom javnih sredstev prenovi več stavb** – če lahko investitorji preostanek potrebnih sredstev zagotovijo iz drugih virov
- **Eko sklad znižuje finančni vzvod** ukrepov URE in OVE v javnem sektorju (26 evro centov za 1 evro investicije)

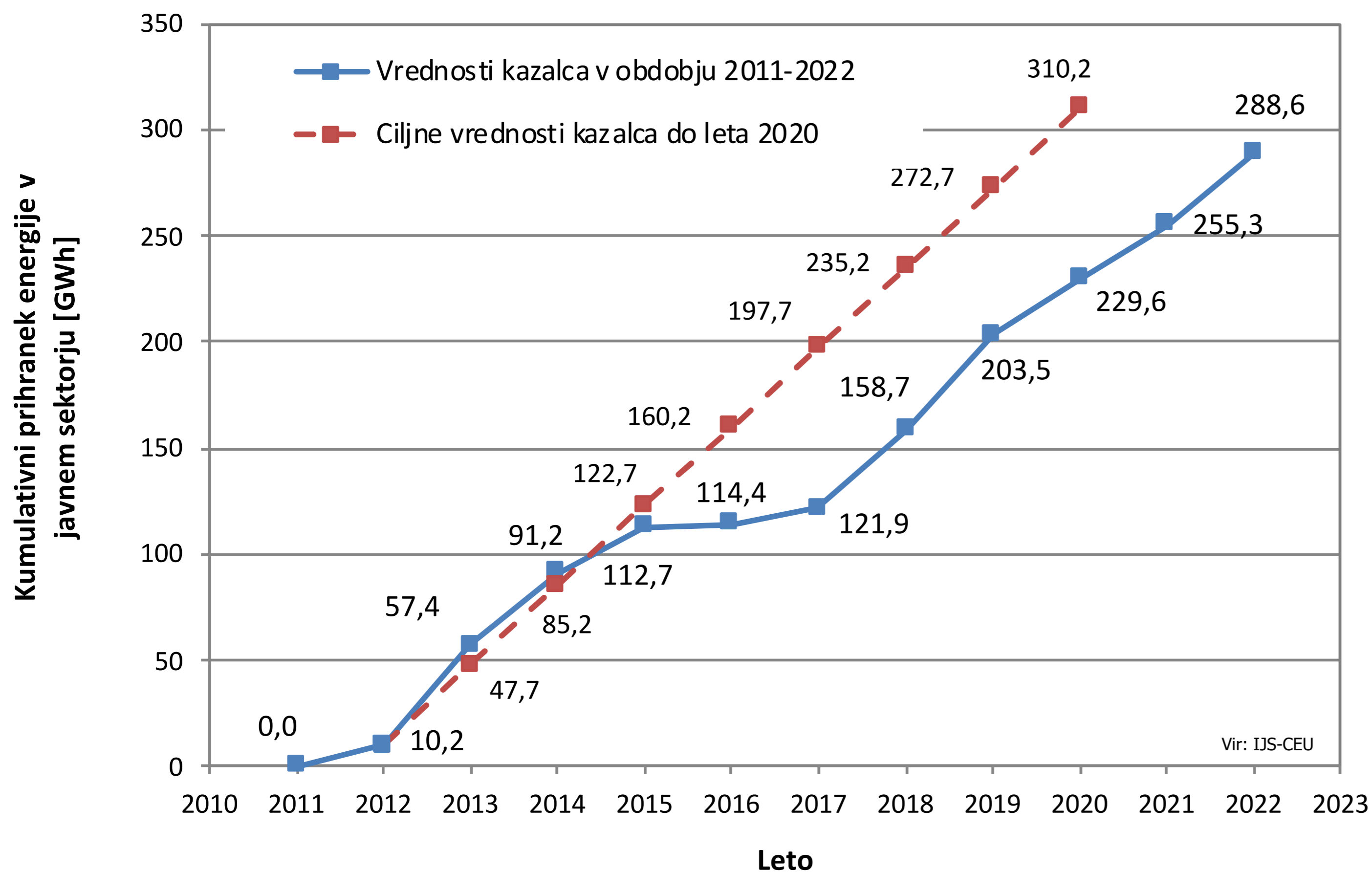

[PO06] Finančni vzvod spodbud za energetska prenovo v javnem sektorju (2)

- V obdobju 2012–2022 je bilo dodeljenih **283 mio € nepovratnih sredstev** za 574 mio € investicij (finančni vzvod 0,49)
- V obdobju 2017–2023 bo v okviru OP EKP izplačanih okvirno **114 mio € nepovratnih sredstev** za 260 mio € investicij (finančni vzvod 0,44); od tega 62 % za občinske stavbe
- **Največ nepovratnih sredstev izplačanih leta 2013** (70 mio €), najmanj leta 2016 (0); v okviru OP EKP največ leta 2022 (32 mio €)
- Pomen stopnje sofinanciranja (od 40 % do 49 %), priprave projektov (ELENA)

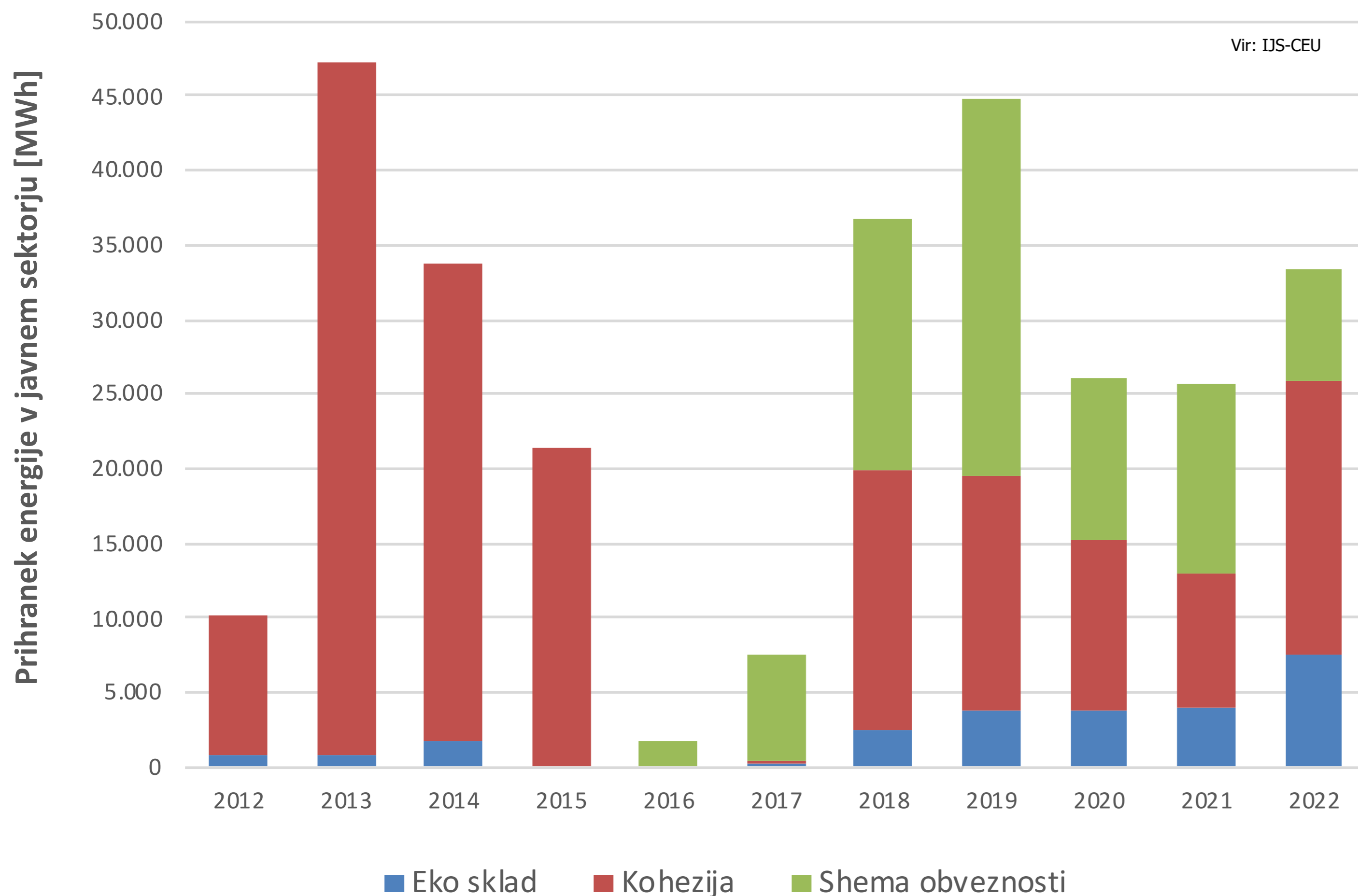

[P007] Zmanjšanje izpustov CO₂ in rabe energije z ukrepi v javnem sektorju (1)

- V njem se odražajo **energetska prenova javnih stavb s kohezijskimi sredstvi** in ukrepi, podprti z nepovratnimi sredstvi **Eko sklada**, oz. izvedeni v okviru **sheme obveznosti za dobavitelje**
- Pri izpustih je bil cilj za leto 2020 **presežen leta 2022**, pri rabi energije pa zaenkrat **še ni bil dosežen (-7 %)**
- Zaostanek je posledica **manjših vlaganj** v obdobju 2016–2017; se zgodovina ponavlja?
- Kumulativni kazalci in **življenjska doba izvedenih ukrepov**

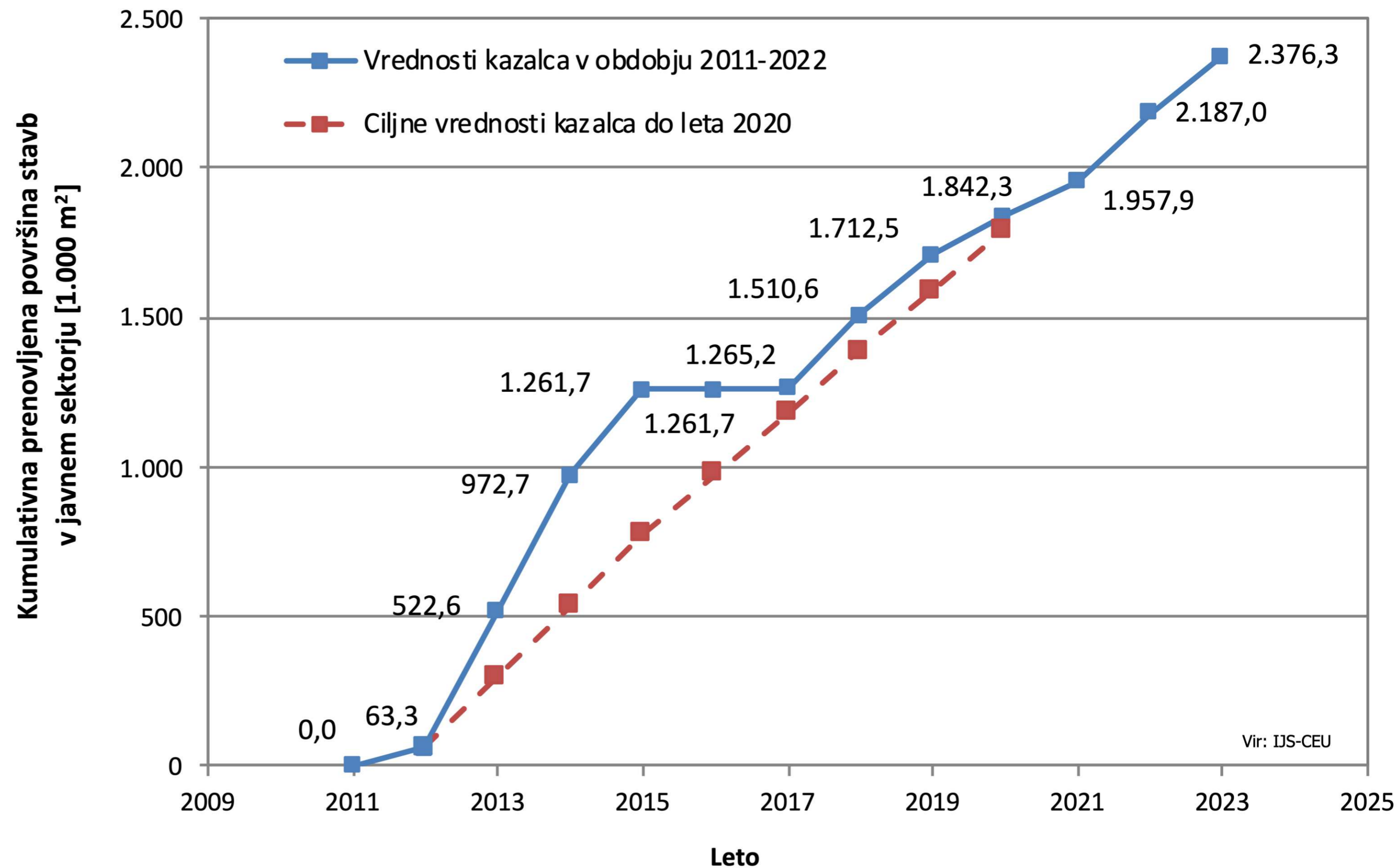
[PO07] Zmanjšanje izpustov CO₂ in rabe energije z ukrepi v javnem sektorju (2)

- Kakovost podatkov za izpuste CO₂ je **slabša** kot pri rabi energije
- Kakovost podatkov pri shemi obveznosti za dobavitelje je **slabša** kot pri Eko skladu ali kohezijskih sredstvih
- **Največji del** prihranka energije je bil dosežen s **kohezijskimi sredstvi** (63 %)
- Učinki so po letih **precej spremenljivi**; primerljivo s spremembami izplačanih sredstev (brez sheme obveznosti)

[PO08] Površina energetsko saniranih stavb v javnem sektorju (1)

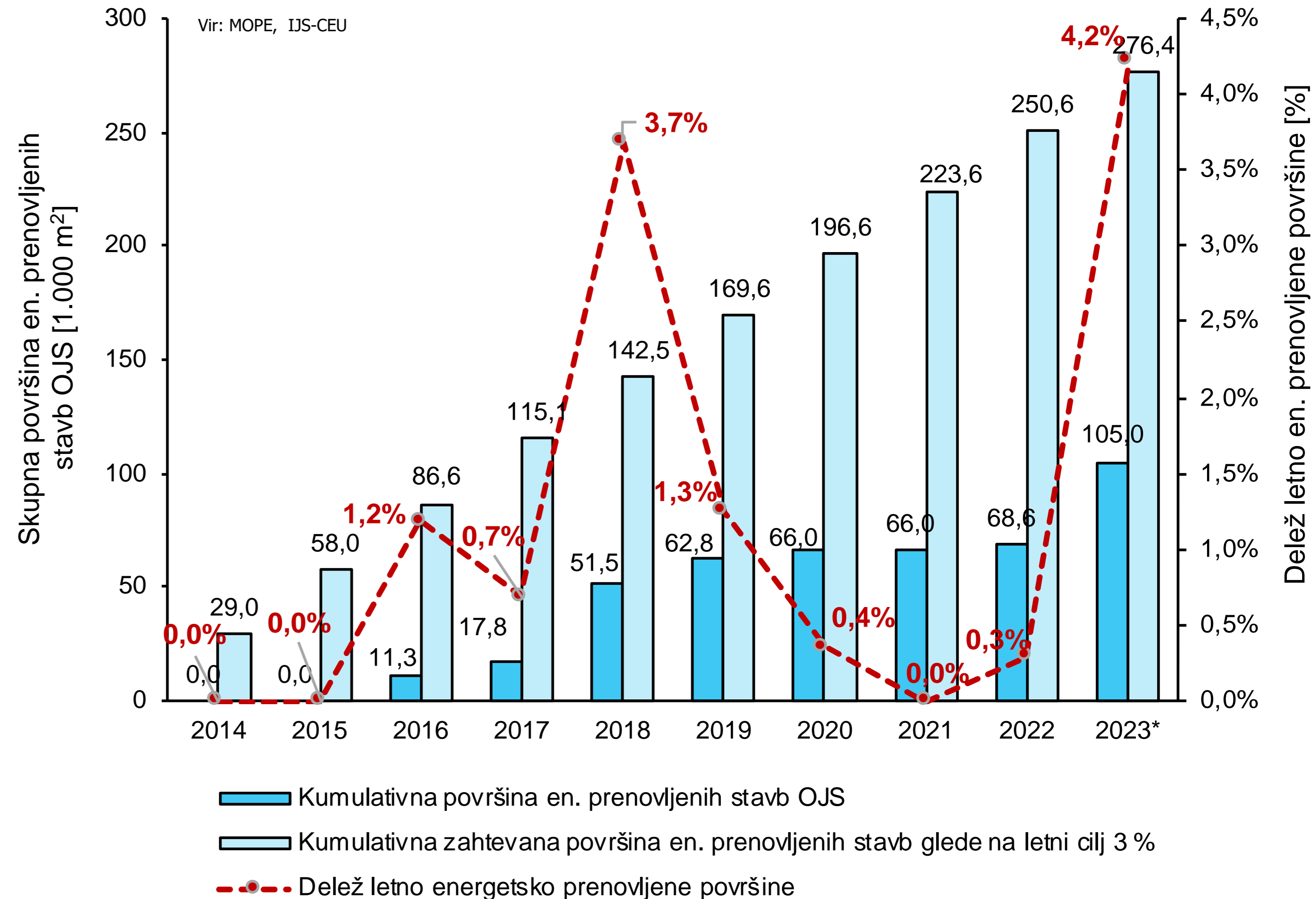
- V njem se najbolj odraža ukrep **energetske preнове stavb s kohezijskimi sredstvi** (98 %)
- **Doseganje cilja** v letu 2020 je bilo **boljše** kot doseganje ciljev pri izpustih CO₂ in rabi energije (dosežene vrednosti na m² nižje od načrtovanih)
- Delež površine prenovljenih stavb pri kohezijskih sredstvih
 - JOB: 67 %
 - ŠJS: 27 %
 - **OJS: 6 %** (66.017 m²)

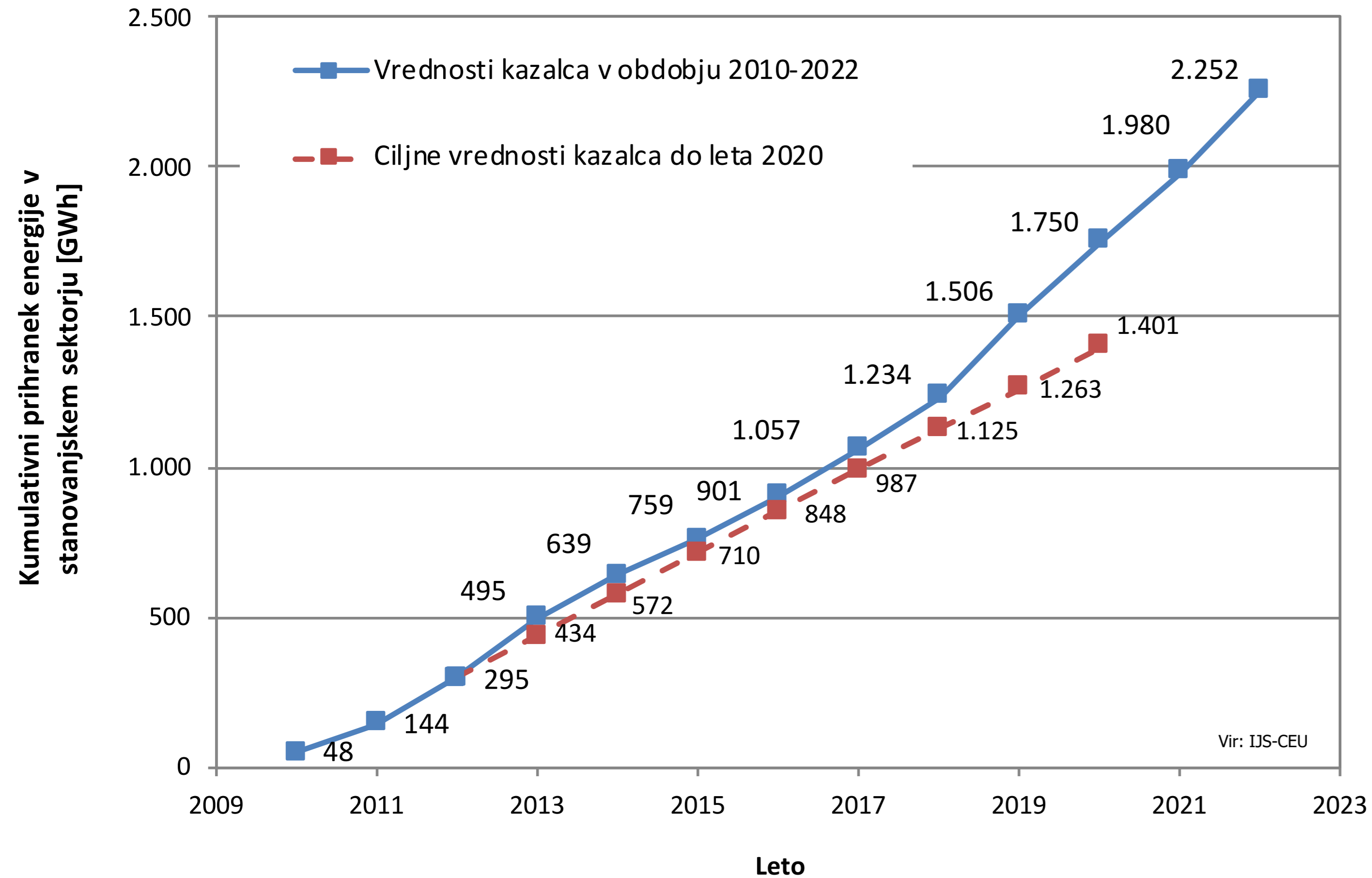
[PO08] Površina energetsko saniranih stavb v javnem sektorju (2)

6. člen EED

- Letni cilj energetske prenovе vsaj 3 % skupne tlorisne površine stavb v lasti in rabi osrednje vlade tudi leta 2022 **ni bil dosežen**
- Skupaj je bilo v obdobju 2014–2022 prenovljenih 68.617 m² površine (53 % tega v OP EKP), samo 27 % kumulativnega cilja
- Cilj se z novo EED nanaša na celoten javni sektor (evidenca!)

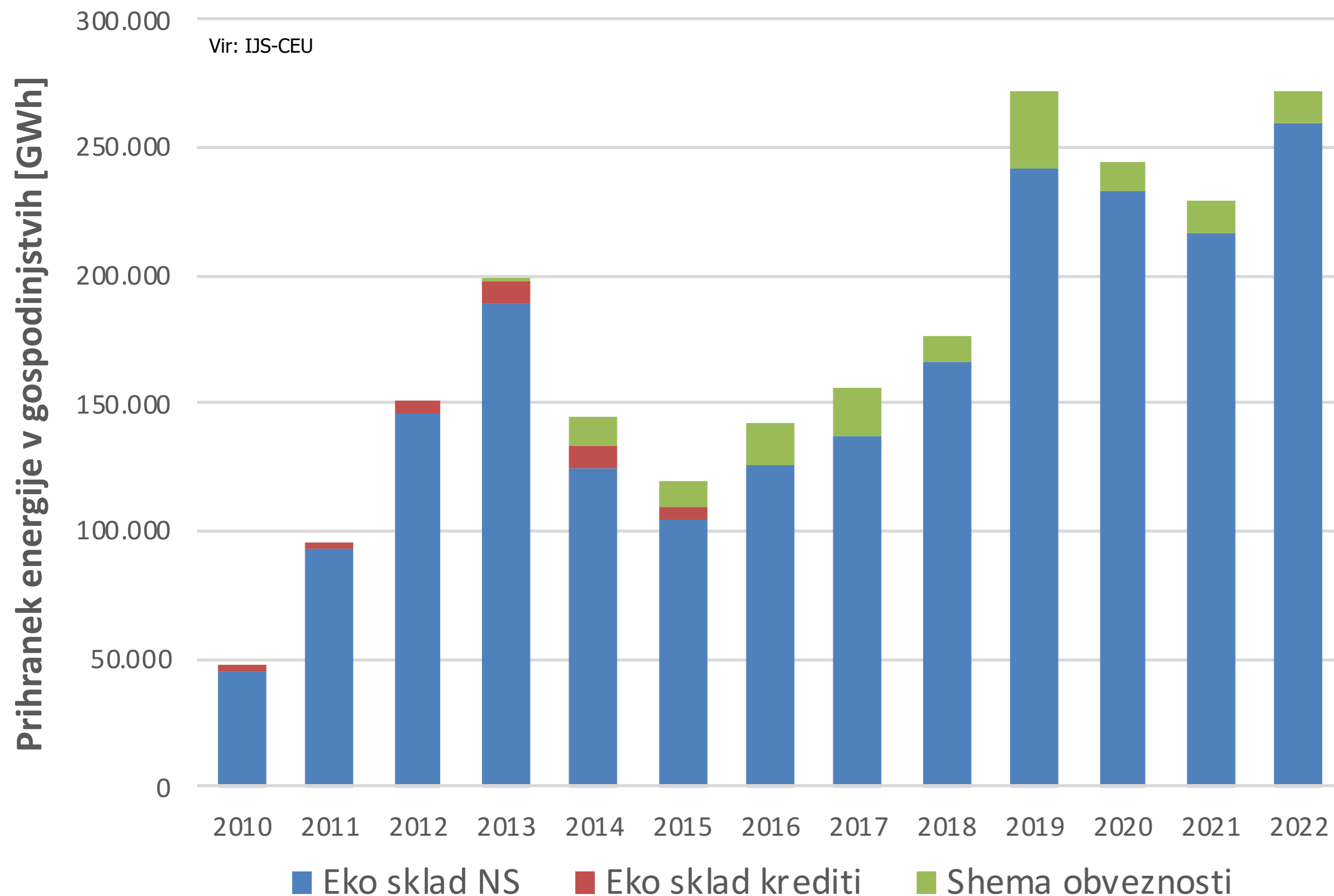

[PO10] Zmanjšanje izpustov CO₂ in rabe energije z ukrepi v stanovanjskem sektorju (1)

- V njem se najbolj odraža ukrep **spodbujanja ukrepov URE in OVE z nepovratnimi sredstvi Eko sklada**
- Leta 2021 je Eko sklad za te ukrepe izplačal **36,9 mio €**, leta 2022 pa **43,8 mio €** (prispevek URE in SPS)
- Po doseženih ciljih leta 2020 se **pozitivni trend nadaljuje** (+43 % oz. 61 % na ciljem za leto 2020)
- Indikativni cilji do leta 2030 še niso izračunani

[PO10] Zmanjšanje izpustov CO₂ in rabe energije z ukrepi v stanovanjskem sektorju (2)

- Skupno so ukrepi Eko sklada prispevali **92 % vseh prihrankov** (od 87 do 97 %)
- Tudi tukaj so **učinki spremenljivi**; od leta 2019 dalje je izplačanih sredstev več, s čimer so večji tudi učinki
- Programi Eko sklada in shema obveznosti za dobavitelje energije so del **sheme obveznega zagotavljanja prihrankov energije** – od leta 2021 cilji niso več opredeljeni ločeno; **skupni cilj iz NEPN** za leti 2021 in 2022 je bil 458 GWh in **je bil obakrat dosežen** (ca. 600 oz. 1.000 GWh)

Povzetek – JAVNI SEKTOR

- **Finančni vzvod** spodbud se je z višjo stopnjo sofinanciranja **poslabšal**
- **Sofinanciranje priprave projektov** se je izkazalo kot **dobro**
- Energetska prenova poteka **najboljše v stavbah občin**, **najslabše pa v ožjem javnem sektorju**
- Končujejo se še zadnji projekti iz OP EKP, pozivov/razpisov za novo kohezijsko obdobje (2021–2027) pa še ni (z izjemo NOO razpisov/povabil) – **bo ponovno prišlo do vrzeli v izvajanju?**
- Cilj energetske prenove v javnem sektorju (6. člen EED) se širi iz stavb ožjega javnega sektorja na celoten javni sektor – začetni izziv je zagotoviti **ustrezno evidenco javnih stavb**
- V večji meri bo treba nasloviti **energetsko prenavo stavb kulturne dediščine** in drugih posebnih skupin stavb
- Izziv še naprej ostaja, kako **celostno pristopiti k prenovam** in hkrati z energetsko prenavo reševati še druga odprta vprašanja npr. potresno varnost

Povzetek – STANOVANJSKI SEKTOR in SPLOŠNO

- Od vključno leta 2019 dalje izplačuje Eko sklad letno za ukrepe URE in OVE v gospodinjstvih bistveno več kot prej (nad 35 mio €), kar je pozitivno vplivalo tudi na dosežene učinke – izziv je **kadrovska zasedba Eko sklada**
- Na področju energetske prenove večstanovanjskih stavb ni bistvenega napredka – **pilotni projekti za testiranje novih finančnih instrumentov še ne potekajo**
- Eko sklad izvaja tudi **ukrepe na področju zmanjševanja energetske revščine** (projekt ZERO, program ZERO500); v pripravi je **nov poziv**; po javni obravnavi je **AN za zmanjševanje energetske revščine** (predvideva 24 mio € iz SPS in 15 mio € iz kohezije)
- Leta 2023 je bil vzpostavljen **nov ETS sistem (ETS 2), ki vključuje tudi stavbe**; v tem okviru naj bi leta 2026 začel delovati **Socialni podnebni sklad**, leta 2027, z možnostjo zamika na leto 2028, pa sam sistem ETS 2; leta 2030 naj bi bilo v ETS 2 doseženo **42-odstotno zmanjšanje emisij** glede na leto 2005
- Z **boljšimi podatki** je tudi **kakovost kazalcev boljša** in s tem njihova uporabnost večja!

Stavbe v lokalnem semaforju podnebnih aktivnosti (<https://semafor.podnebnapot2050.si/stavbe/>)

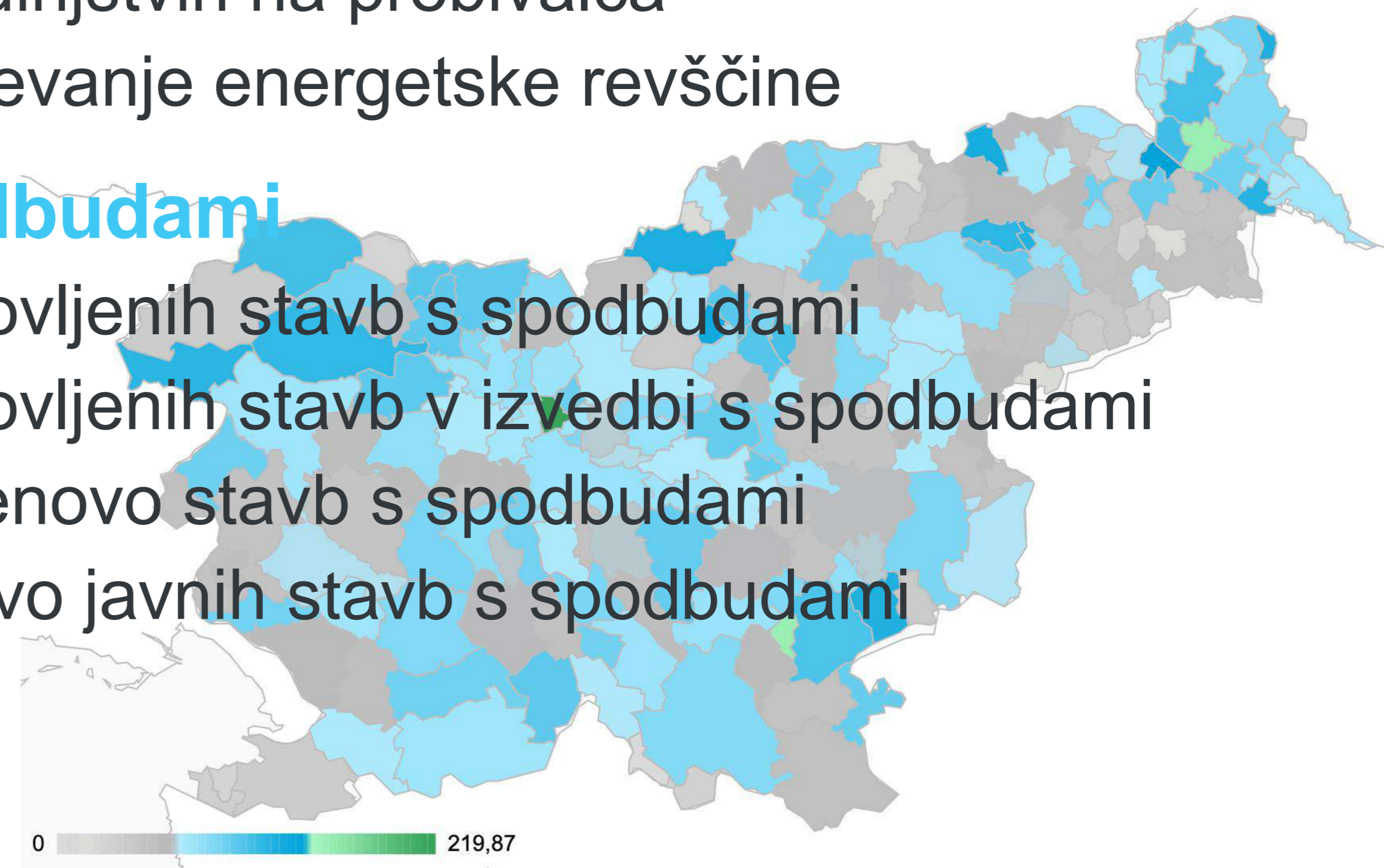
Omogoča prikaz posameznega kazalnika na zemljevidu, pregled aktivnosti na ravni posamezne občine, primerjavo med več občinami

Gospodinjstva

- Vrednost spodbujenih investicij v URE in OVE v gospodinjstvih na prebivalca
- Izplačane spodbude v URE in OVE v gospodinjstvih na prebivalca
- Število gospodinjstev v programu za zmanjševanje energetske revščine

Energetska prenova javnih stavb s spodbudami

- Skupna ogrevana površina energetske prenovljenih stavb s spodbudami
- Skupna ogrevana površina energetske prenovljenih stavb v izvedbi s spodbudami
- Doseženi prihranki energije z energetske prenovo stavb s spodbudami
- Zmanjšanje emisije CO₂ z energetske prenovo javnih stavb s spodbudami
- Finančni vzvod

Hvala za pozornost!

Barbara Petelin Visočnik
barbara.visocnik@ijs.si

